

כ"ה חשוון תשפ"ו
16 נובמבר 2025

לכבוד
הוועדה לביטחון לאומי

שלום רב,

**הנדון: גל אלימות גזענית כלפי נהגי אוטובוס ערבים - נייר עמדה מטעם המרכז לנפגעי גזענות
לקראת הדיון הקבוע בוועדה ליום 17.11.25 בעניין אלימות חמורה נגד נהגי תחבורה ציבורית**

אלימות כלפי נהגי אוטובוס באשר הם הנה תופעה חמורה ביותר אשר דורשת טיפול דחוף ומיידי לצד פתרונות ארוכי טווח המקודמים בוועדה ועל ידי משרד התחבורה.

מאז הדיון האחרון שהתקיים בוועדה בנושא ביולי 2025, חזרו ונשנו אירועי אלימות קשים שהופנו כנגד נהגים ובפרט כנגד נהגים ערבים על רקע מוצאם, אירועים אשר סיכנו באופן ממשי את חיי הנהגים ואת חיי הנוסעים. כך פורסם, כי לפני כשבועיים אירעו לא פחות מתשע תקיפות אלימות כנגד נהגי אוטובוסים של חברת סופרבוס ונוסעים בירושלים, במרוצת יממה אחת בלבד. על פי הפרסומים, מדובר על ארבע תקריות שבהן הופעל גז מדמיע בקווים 540, 62 ו-72, ובמהלכן נפגעו נוסעים מחשיפה לגז, תקרית שבה חסמו אוהדי בית"ר ירושלים את קו 77, השליכו לעברו אבוקה ותקפו את הנהג ואת מבקר הנסיעה, וארבע תקריות יידוי חפצים ואבנים על אוטובוסים. כמו כן פורסם כי בימים שלפני כן, דווח על מתפללים שהגיעו לקבר רחל, קיללו נהגים ואיימו עליהם¹ וכי נהג ערבי הותקף באוטובוס של חברת קווים בביתר עילית.²

במסגרת נייר העמדה שהגשנו לוועדה ביום 7.7.25 עמדנו על התופעה החמורה והמתמשכת של אלימות המופנית כלפי נהגי אוטובוס בכלל וכלפי נהגי אוטובוס ערבים בפרט בזמן עבודתם. עמדנו על כך שנהגי אוטובוס ערבים מותקפים באלימות פיזית ומילולית קשה הכוללת קללות ונאצות גזעניות, ריסוס בגז מדמיע, יידוי אבנים, תקיפה באמצעות בקבוקי זכוכית ואף איומי אקדח. באחד ממקרי התקיפה אף שוסה כלב בנהג אוטובוס ערבי.

עוד עמדנו על כך שמתחילת מלחמת "חרבות ברזל" וביתר שאת בשנה האחרונה חלה הסלמה חריפה באלימות כלפי נהגי אוטובוסים ערבים, בעיקר בירושלים. לפי נתוני ארגון "כוח לעובדים", שיעור התקיפות הוכפל כשהעיר ירושלים היא המובילה מקרב ערי ישראל עם שיעור של 60% מהתקיפות הלאומניות בענף התחבורה הציבורית.

כך למשל, בליל יום 29.5.25, בסיום הקרנת משחק כדורגל באצטדיון טדי בירושלים שנערך במסגרת גמר גביע המדינה בין קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים והפועל באר שבע, הותקפו באלימות קשה ליד האצטדיון 2 נהגי אוטובוס ערבים של חברת "סופרבוס" על ידי עשרות אוהדי בית"ר ירושלים לאחר הפסד הקבוצה במשחק. בתיעודים שפורסמו ברשתות נראים בבירור תוקפיהם של אחמד אל-קראעין ומוחמד סיאגי - תושבי מזרח העיר כשהם מפנים כלפי הנהגים אלימות קשה שכללה בעיטות אגרופים השלכת חפצים וריסוס גז מדמיע לצד גידופים וקריאות נאצה גזעניות כגון "מוות לערבים", "שיישרף לכם הכפר" ועוד.

הנהג אל-קראעין סיפר כי הוא היה בנסיעה שגרתית עם האוטובוס באזור קניון מלחה כשאוהדי בית"ר ירושלים החלו לדבר עמו וכך זיהו כי הוא ערבי ותקפו אותו. כך סיפר סיאגי, הנהג השני שהותקף: "ראיתי את אל-קראעין מותקף על ידי עשרות אוהדי ביתר ירושלים. עצרתי וירדתי לעזור לו וגם אני הותקפתי. קיללו אותנו ערבים בני

¹ ניר חסון ויפעת ראובן, **תשע תקיפות ביממה: מחריף גל האלימות נגד נהגי אוטובוס ערבים בירושלים, 6.11.25**
<https://www.haaretz.co.il/news/politics/2025-11-06/ty-article/premium/0000019a-54be-d2eb-afda-d6bff1140000>

² יוסי אלי, 12.11.25: https://x.com/Yossi_eli/status/1988677676345811293?s=08

זנות, כלבים, נשרוף אתכם, תעופו מכאן' ועוד משפטים גזעניים. הם תקפו אותנו רק בגלל שאנחנו ערבים ופצעו אותנו. פינו אותנו לבית חולים והמשטרה עדיין לא הגיעה. זה מעשה חמור ביותר. חובה להעניש בצורה קשה כל מי שתוקף נהגים, במיוחד על רקע לאומני".

עקב התקיפה האלימה שחוו, הנהגים נזקקו לטיפול רפואי ופנו לבית החולים. האירוע החמור גונה הן על ידי נשיא המדינה והן על ידי ראש עיריית ירושלים.³

יצוין, כי אף שבתקיפה השתתפו עשרות אוהדים - כפי שניתן לראות בבירור בסרטונים המתעדים את האירוע, מפרסומים בתקשורת עולה כי ביום 1.6.25 נעצרו 2 חשודים בלבד - בגיר וקטין תושבי בית"ר עילית.

התנכלויות גזעניות ואלימות המופנות באופן חוזר ונשנה כלפי נהגי אוטובוס ערבים אך על רקע השתייכותם הלאומית, גורמות לפגיעה קשה בזכויות יסוד חוקתיות של נהגי האוטובוס לכבוד לשוויון ולחופש העיסוק ובזכותם לסביבת עבודה בטוחה ומוגנת מפני אלימות ומפני גזענות.

על מנת להגן על ביטחונם של נהגי האוטובוס והנוסעים ועל זכותם של הנהגים להמשיך לעבוד, תוך שמירה מיטבית על שלוםם וביטחונם, ונוכח העובדה שתופעת תקיפת נהגי אוטובוס, בפרט על רקע גזעני, הינה תופעה ארוכת שנים חמורה ופסולה אותה יש ולמגר בהקדם **הצענו לפעול כדלהלן:**

א. משרד התחבורה בשיתוף עם כלל הגורמים הרלוונטיים לרבות חברות האוטובוסים ומשטרת ישראל, יגבשו תכנית פעולה סדורה ומפורטת למיגור תופעת תקיפות הנהגים אשר תכלול, בין היתר, את כלל האמצעים שיש לנקוט למיגור התופעה, חובת דיווח מידי למשרד התחבורה על מקרי אלימות ומעקב אחרי הטיפול בהם, וכן חובת דיווחים עיתיים למשרד התחבורה ביחס להתקדמות הטיפול בתופעה;

ב. חברות האוטובוסים יחויבו להציב מצלמות אבטחה בכל האוטובוסים המופעלים על ידן ולוודא לפני כל נסיעה ונסיעה כי הן פועלות כהלכה;

ג. תיקבע חובה לפיה בכל האוטובוסים הנהג יופרד מהנוסעים באמצעות מחיצה;

ד. חברות האוטובוס יונחו כי בכל מקרה של אלימות כלפי נהגי אוטובוס תוגש תלונה במשטרה;

ה. תלונות שיוגשו למשטרה יטופלו בצורה מהירה ובחומרה הנדרשת ובתוך כך תקיפות גזעניות נגד נהגים ערבים יטופלו כעבירות שבוצעו ממניע גזענות בהתאם להוראות סעיף 144 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");

ו. לפעול לקידום תיקון חקיקה לפיו סעיף 382 לחוק העונשין שעניינו תקיפת עובד ציבור יחול, בדומה לעובדי חינוך שהוראות הסעיף הוחלו עליהם במסגרת תיקון 131 לחוק העונשין, אף על נהגי תחבורה ציבורית.

ואכן, בישיבות הוועדה דווח על יוזמות מבורכות לטיפול בנושא לרבות בהליך להפעלת היחידה הייעודית בקווי השירות ובהמשך לכך, ביום 14.11.25, פורסם מכרז 25/2025 להגשת הצעות לפיילוט להפעלת יחידת אבטחה ומניעת אלימות בקווי השירות ומתקני התשתית לקווי השירות בתחבורה הציבורית.⁴

³ להלן קישורים לפרסומים באתרי החדשות "הארץ" ו-"כאן 11" אודות אירוע התקיפה הגזעני:

<https://www.haaretz.co.il/news/politics/2025-05-30/ty-article/00000197-20a6-df22-a9d7-bef66da30000>

[/https://www.kan.org.il/content/kan-news/local/913635](https://www.kan.org.il/content/kan-news/local/913635)

<https://www.one.co.il/Article/22-23/1,1,2,59862/493493.html?ref=hp>

<https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000609393>⁴

עם זאת, מן הראוי להדגיש, כי לא די בכך, וכי נוכח תדירותן ההולכת ועולה של התקיפות החוזרות ונשנות ישנו צורך בנקיטת צעדים תקיפים ומידיים להגנה על נהגי האוטובוסים והנוסעים מפני התקיפות האלימות, עד ליישומן המלא של היוזמות והמענים המתגבשים בתחום, בכלל זה - הגברת נוכחות שוטרים בקווי ובתחנות האוטובוסים המועדים לפורענות במועדים בהם ידוע מניסיון העבר כי מתרחשות התקיפות, ואכיפה תקיפה ונחרצת של הדין.

